

VIRTSA-AVANNE LEIKKAUS

Yleistä

Tämä opaste antaa perustiedot ja opastusta henkilölle, jolle on tehty virtsa-avanne. **Leikkauksessa virtsarakkonne poistetaan ja ohut- tai paksusuolen osasta tehdään uusi virtsatiekanaava. Suolen osan toiseen päähän yhdistetään virtsanjohtimet ja toinen pää johdetaan ulos vatsanpeitteisiin tehdyn aukon kautta ja ommellaan iholle kiinni avanteeksi.**

Kipu

Kivun hoitaminen leikkauksen jälkeen on **tärkeää** ja kipulääkettä on hyvä ottaa **alkuun säännöllisesti**, koska se edistää toipumistanne. Kivun kokeminen on yksilöllistä ja on tärkeää, että osastolla ollessanne kerrotte henkilökunnalle, mikäli tunnette kipua.

Avanteen ja haavanhoito

Avanteen **ulkonäköä, kokoa ja ympäröivän ihon kuntoa** on hyvä tarkkailla säännöllisesti. Leikkauksen jälkeen avanne on turvoksissa, mutta turvotus laskee noin kuukauden kuluttua leikkauksesta. Avanteen hoidossa on **tärkeää ihon puhtaudesta huolehtiminen**. Ihon puhdistamiseen käytetään pelkkää vettä, sillä saippua kuivattaa ihoa ja heikentää sen puolustuskykyä. Suihkussa käynti ilman sidosta on ihon hoidon kannalta tärkeää, eikä teidän tarvitse pelätä veden joutumista avanteeseen. Avanteen ympäryksen käsittely aiheuttaa helposti verenvuotoa suolen herkillä limakalvolla, mikä on hyvä huomioida aina avannetta hoitaessanne. Pesujen jälkeen avanteen ympärysiho on hyvä kuivata huolellisesti, pehmeästi taputtelemalla. Ihon hankaamista on vältettävä.

Kuivan ihon hoidoksi soveltuu parhaiten hajustamaton ja iholle nopeasti imeytyvä voide. Mikäli avanteen ympärillä on paljon iho-
karvoja, on ne hyvä ajella säännöllisesti esimerkiksi kertakäyttöpartakoneella karvankasvun suuntaisesti. Näin sidos pysyy paremmin paikallaan ehkäisten ihovaurioiden syntymistä.

Virtsa-avanteen toiminnan säätelyyn te ette pysty vaikuttamaan, koska munuaisista tyhjenee virtsaa jatkuvasti kaikkina vuorokauden aikoina.

Leikkaushaavan saatte **kastella kolmantena päivänä leikkauksesta**, mutta jos **haavalle on vaihdettu vedenpitävä teippi**, voitte suihkuttaa haavaa kevyesti haalealla vedellä jo **vuorokauden kuluttua**. Haavateipit poistetaan **kolmantena päivänä** leikkauksesta. Saunassa ei saa käydä ennen kuin ompeleet on poistettu. Ompeleet poistetaan työterveyshuollossa tai omassa terveyskeskuksessanne lääkärin antamana aikana.

Avannesidos

Avanneleikkauksen jälkeen tarvitsette erilaisia välineitä avanteen hoitamiseksi. Sidostarpeet kehittyvät kaiken aikaa ja huomaamattomien ja turvallisten sidosten valikoima on laaja. Avannehoitajan

avustuksella löydätte teille sopivimmat hoito- ja apuvälineet. **Avanteen hoitoon tarvitsemanne apuvälineet saatte maksutta kotipaikkanne terveyskeskuksen hoitotarvikejakelusta**, jonne hoitaja ilmoittaa teidät asiakkaaksi.

Avannesidoksen käyttö

Avannesidos tulee vaihtaa niin usein, ettei virtsaa pääse valumaan sidoksen alle iholle. Suositeltava vaihtoväli on **vähintään joka toinen päivä**. Jos käytätte **kaksiosaista sidosta, laatta tulisi vaihtaa kahdesti viikossa ja pussi vähintään joka toinen päivä**. Avannesidos irrotetaan varovasti yläreunasta alkaen ja toisella kädellä on hyvä tukea ihoa ja vatsaa sidosta irrotettaessa.

Saunassa voitte käydä joko sidoksen kanssa tai ilman. Sidoksen kanssa saunominen on suositeltavaa siinä mielessä, koska virtsaa erittyy avanteesta kaiken aikaa. Sidoksen kanssa saunoessa huomioikaa, että suolenpään ja pussin väliin jää ilmaa, ettei pussi kuumetessaan polta suolen herkkää limakalvoa. Uimahallissa teillä on oikeus käyttää uima-asua myös saunoessanne, kun olette kiinnittäneet siihen oikeuttavan merkin uima-asuunne. Merkkejä saa esim. uimahallin kassalta tai syöpäyhdistyksen toimistosta.

Kiinnittäkää uusi sidos **aina puhtaalle ja kuivalle iholle**. Tarkistakaa aukkokoiko niin, ettei paljasta ihoa jää näkyviin avanteen ja sidoksen pohjalevyn väliin. Jos huomaatte, että virtsaa on päässyt hoitolaatan alle, niin vaihtakaa sidos **viivyttämättä** puhtaaseen, tiiviiseen sidokseen. Markkinoilla on monenlaisia apuvälineitä, kuten pastarenkaita, vöitä yms. helpottamaan tiiviin sidoksen aikaansaamista. Jos käytätte sängyn reunaan kiinnitettävää yöpusia nukkuessanne, tulisi pussi **vaihtaa viikon välein**.

Ruokavalio

Leikkauksen jälkeen voitte syödä samanlaista ruokaa kuin ennen leikkaustakin. Tärkeintä on, että syötte rauhallisesti useita pieniä aterioita päivässä ja pureskelette ruokanne huolella. Ruokailun säännöllisyys ja monipuolisuus auttavat suoltanne toimimaan säännöllisesti. Kokeilemalla erilaisia ruoka-aineita löydätte itsellenne juuri sopivimmat ruoka-aineet. Sidoksen pysyvyyden kannalta on tärkeää, että painonne pysyy suurin piirtein ennallaan leikkauksen jälkeen. Juokaa riittävästi nestettä aterioiden välillä (noin 2l/vrk).

Kotiutus ja jatkohoito

Leikkauksen jälkeen voitte yleensä jatkaa entisiä harrastuksia vointinne ja kuntoutumisenne puitteissa. Pyydämme teitä **välttämään nostamista, kantamista ja äkillisiä ponnisteluja noin kuukauden ajan leikkauksen jälkeen** haavatyran ehkäisemiseksi.

Virtsa-avanne on harvoin esteenä paluulle entiseen työhön. Jos teillä on pysyvä avanne, on teillä on mahdollisuus **hakea Kelalta vammais- tai hoitotukea**. Hakemuksen saa Kelan paikallistoimistosta ja voitte täyttää sen avannehoitajan kanssa yhdessä. Lisäksi tarvitsette lääkärintodistuksen (B-todistus). B-todistuksella voi hakea verotoimistosta myös veroprosentti alennusta.

Potilasyhdistys

Avanneleikattujen oma potilasyhdistys on FINNILCO ry. jolla on paikallisyhdistyksiä ympäri Suomea. Teitä lähinnä on Länsi-Lapin ILCO ry. Järjestö julkaisee samannimistä lehteä ja koulutus- ja virkistystoimintaa järjestää erilaista koulutus- sekä virkistystoimintaa. Järjestöllä on myös sopeutumisvalmennuskursseja sekä potilaalle, että hänen läheiselleen. Maksamalla lehdessä liitteenä olevalla pankkisiirrolla jäsenmaksun kirjaudutte jäseneksi ja saatte lehden suoraan kotiinne. Oman paikallisyhdistyksen toimintaan kannattaa osallistua, sillä erilaisissa tilaisuuksissa tapaatte muita avanneleikattuja ja voitte saada heiltä hyviä käytännön kokemuksiin pohjautuvia ohjeita. Yhteisvoimin on myös helpompi ajaa eteenpäin avanneleikattujen asioita.

Ongelmatilanteissa

Mikäli teillä ilmenee joitain seuraavista oireista **leikkauksen jälkeen**; kuume, haava alkaa punoittamaan, erittämään tai kipeytyä tai huomaatte avanteenne ulkonäössä muutoksia **ottakaa tällöin yhteys teidät kotiuttaneeseen yksikköön, avannehoitajaan tai akuuttiklinikalle**. Jos leikkauksesta on kulunut **useampia viikkoja**, ottakaa tällöin **ensisijaisesti yhteys oman kunnan terveyskeskukseen tai työterveyshuoltoon**.

Yhteystiedot

Osasto 4B puh. 040 149 1241

Avannehoitaja Jaana Ylimäinen puh. 040 170 2206 (ke ja pe)
(Jos jätät viestin, niin mainitse yhteystietosi)
e-mail: jaana.ylimainen@lpshp.fi

Avanepoliklinikka toimii keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 8-15

Kirurgian pkl, puh. 040 149 1229
esim. ajanvaraukseen liittyvät asiat (ma-pe 9-13)

Akuuttiklinikka 040 149 1191

Länsi-pohjan Ilcon koulutettuina tukihenkilöinä toimivat:

Marita Juopperi 040 777 9852

Taisto Viita 0400 154 701